

25. 11. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Osud českého odštěpného závodu při zániku zahraničního zřizovatele formou fúze

Právní úpravu odštěpného závodu nalezneme v zákoně č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, v platném znění, a to v § 503, který definuje obecně „pobočku“. Pobočkou je pak taková část závodu, která vykazuje hospodářskou a funkční samostatnost a o které podnikatel rozhodl, že bude pobočkou. Je-li pobočka zapsána do obchodního rejstříku, jedná se o odštěpný závod. Odštěpné závody zřizují jak české, tak i zahraniční společnosti. Níže se budeme věnovat pouze odštěpenému závodu zahraniční společnosti (dále jen „zahraniční zřizovatel“).

Podnikání prostřednictvím odštěpného závodu (před 1. lednem 2014 se nazýval organizační složkou) je jednou z forem podnikání zahraničních osob na území České republiky bez nutnosti založení společnosti. Založení odštěpného závodu, jeho správa a zrušení je administrativně méně náročné, než založení, správa a zrušení dceřiné společnosti zahraničního vlastníka.

Odštěpný závod není subjekt se samostatnou právní subjektivitou ani způsobilostí k právním úkonům. Jedná se o část podnikání zahraniční osoby umístěné v České republice. Zahraniční společnost ustanovuje tzv. vedoucího odštěpného závodu, který je oprávněn zastupovat zahraniční společnost ve všech záležitostech týkajících se českého odštěpného závodu. Účastníkem řízení nebo stranou smlouvy ve vztahu k ostatním subjektům bude vždy zahraniční zřizovatel, tedy zahraniční společnost, a nikoliv jeho odštěpný závod umístěný v České republice. Odštěpný závod získává po svém zápisu do obchodního rejstříku identifikační číslo, musí vést vlastní účetnictví a být registrován k daním.

Pro účely účetnictví je považována za účetní jednotku dle § 1 odst. 2 písm. b) zákona č. [563/1991](#) Sb., zákona o účetnictví, v platném znění, neboť zákon o účetnictví se vztahuje na zahraniční osoby, pokud na území České republiky podnikají nebo provozují jinou činnost podle zvláštních právních předpisů.

Zánik zahraničního zřizovatele

Někde nastane případ, kdy zahraniční zřizovatel zanikne nebo se v zahraničí stane subjektem nějaké podnikové transakce. V případě klasického zániku zřizovatele například jeho zrušením s likvidací, je zřejmé, že se zánikem zřizovatele dojde taktéž k zániku odštěpného závodu v České republice. Zahraniční zřizovatel tak často rozhodne o zrušení svého odštěpného závodu ještě před svým zánikem a výmazem ze zahraničního obchodního rejstříku, nicméně je zcela jasné, že i kdyby tak neučinil samostatným rozhodnutím, zaniká jeho odštěpený závod automaticky s jeho zánikem.

V praxi jsme se setkali také s případem, kdy se zahraniční zřizovatel stal subjektem akvizice, a na zahraniční úrovni bylo rozhodnuto, že zahraniční zřizovatel bude jako zanikající společnost sloučen formou fúze s jiným zahraničním subjektem, přičemž byla vyjádřena vůle, aby český odštěpný závod nadále (nejlépe bez přerušení) pokračoval ve své podnikatelské činnosti na území České republiky.

Při fúzi sloučením dochází k univerzálnímu právnímu nástupnictví zanikající společnosti na

společnost nástupnickou. Univerzální nástupnictví přitom postihuje všechna práva a povinnosti jak soukromoprávní, tak i veřejnoprávní povahy vyjma těch, které zákonodárce z univerzálního nástupnictví výslovně vyjímá. Pokud se tedy zahraniční zřizovatel, mající odštěpný závod v České republice, zúčastní fúze jako zanikající společnost, pak tento zřizovatel v rámci fúze v zahraničí zanikne bez likvidace a nástupnická společnost se stane jeho univerzálním právním nástupcem. Na nástupnickou společnost přejde veškerý majetek a práva a povinnosti ze všech smluv včetně té části podnikání tvořící odštěpný závod v České republice. Na existenci a další pokračování českého odštěpného závodu pak lze nahlížet dvěma způsoby. Tím prvním je zánik odštěpného závodu, protože fúzí přece jeho dosavadní zřizovatel zaniká.

Část podnikání, která v České republice odštěpný závod tvoří, však prakticky nikam nezmizí, protože v rámci fúze v zahraničí přejde tato část podnikání na univerzálního právního nástupce, kterým je nástupnická zahraniční společnost.

A nyní nastává situace, která by měla být řešena v České republice s ohledem na registraci dosavadního odštěpného závodu v českém obchodním rejstříku. Prozkoumáním historie v českém obchodním rejstříku ohledně zápisů nových odštěpných závodů, změn zápisů i výmazů odštěpných závodů s ohledem na fúze zřizovatelů lze vysledovat, že většina zahraničních zřizovatelů postupuje tak, že nechá odštěpný závod fúzí zanikajícího zřizovatele z obchodního rejstříku vymazat a zahraniční nástupnická společnost pak zřizuje a registruje v České republice odštěpný závod nový (dále jen „nový odštěpný závod“). Část podnikání tvořící dosud odštěpný závod zaniklého zahraničního zřizovatele pak „přihradí“ tomuto novému odštěpnému závodu. V takovém postupu lze z našeho pohledu vidět určité nevýhody, a to právě nutnost nové registrace odštěpného závodu nejen v českém obchodním rejstříku, což si vyžádá množství administrativy a zejména nové identifikační číslo, ale také novou registraci daňovou. Zejména nové identifikační číslo může působit v praxi administrativní problémy.

Nabízí se však i varianta jednodušší, a to ponechání registrace původního odštěpného závodu v České republice s tím, že budou v českém obchodním rejstříku u původního odštěpného závodu navrženy ke změně zápisu údaje, které se změnil v souvislosti se zánikem původního zahraničního zřizovatele a nástupem nového zřizovatele jako univerzálního právního nástupce v rámci fúze. V obchodním rejstříku se tak u původního zřizovatele změní zejména údaj o novém zřizovateli, označení odštěpného závodu, statutární orgány nového zřizovatele a případně předmět podnikání odštěpného závodu. Předmětu podnikání je nutné věnovat pozornost v tom smyslu, že pokud by předmět podnikání nového zřizovatele neodpovídal zapsanému předmětu podnikání původního odštěpného závodu, bude nutné v České republice obstarat pro odštěpný závod nová příslušná živnostenská oprávnění či veřejnoprávní povolení, případně tento údaj taktéž změnit. Ve smyslu § 66 zákona č. [304/2013](#) Sb., zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, v platném znění, bude samozřejmě nutné zveřejnit ve sbírce listin obchodního rejstříku příslušné listiny týkající se nového zřizovatele.

Tato varianta bude jistě také spojena také s určitou administrativní zátěží, nicméně výhody ve smyslu pokračování českého odštěpného závodu bez nutnosti změny identifikačního čísla a daňové registrace mohou být pro zahraničního podnikatele bezesporu velkou výhodou. Pokud by zahraniční zřizovatel chtěl ohledně českého odštěpného závodu postupovat výše naznačenou jednodušší variantou, doporučujeme s takovým postupem počítat již přímo v projektu fúze a v tom smyslu tam zmínit, že se odštěpný závod v České republice neruší a nástupnické společnosti bude příslušná část podnikání v České republice přiřazena jako odštěpný závod.

Mgr. Regina Huntley,
advokátka, Associate Partner

Rödl & Partner

Rödl & Partner

Platnéřská 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prag@roedl.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)